

Lupa- ja valvontalautakunta

Aika 04.03.2025 klo 17:21 - 20:17

Paikka Nimbustalo, neljäs kerros, kokoushuoneet Salonki ja Kammari

Käsitellyt asiat

	Otsikko	Sivu
§ 14	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 15	Pöytäkirjantarkastajat	4
§ 16	Viranhaltijoiden tekemien päätösten seuraaminen	5
§ 17	Vaatus päätöksessä 638-2022-218 olevan virheen korjaamiseksi	6
§ 18	Velvoitteen asettaminen maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 182 §:n tarkoittamassa hallintopakkoasiassa	9
§ 19	Rakennusjärjestyksen uudistaminen	23
§ 20	Rakennusvalvontaviranomaisen toimivallan siirtäminen viranhaltijoille	27
§ 21	Rakennusvalvontataksan muuttaminen	31
§ 22	Rakennusvalvontapäällikön ja tarkastajien luvat	33
§ 23	Rakennuslupahakemus, Purokuja 5	34
§ 24	Vastaus valtuustoaloitteeseen Kaupungin biodiversiteetin ylläpito	36
§ 25	Vastaus valtuustoaloitteeseen Puhtaampi Porvoonjoki Porvoolaisille	38
§ 26	Lupa- ja valvontalautakunnan alaisten viranhaltijoiden käsittelemät sekä saapuneet kuntalaisaloitteet 1.1.2025 lähtien	40
§ 27	Ilmoitusasiat	41
§ 28	Ajankohtaiset asiat	42

Lupa- ja valvontalautakunta

Aika 04.03.2025 klo 17:21 - 20:17

Paikka Nimbustalo, neljäs kerros, kokoushuoneet Salonki ja Kammari

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Hopealinna Siru Andersson Christer Andersson Elin Blomqvist Jan Blomqvist Tom Hanska Sirpa Luukkainen Hannele Pasanen Petri Sågbom Pia Malin Pekka	puheenjohtaja jäsen jäsen jäsen varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen varajäsen	
Poissa	Nyholm Patrick Tanska Juho Mattsson Pontus		
Muu	Tapper Linn Salminen Sirpa Mollgren Dan Mether Jesse Hento Miia Tiainen Tiina	nuorisovaltuuston edustaja sihteeri esittelijä esittelijä esittelijä esittelijä	Poistui kokouksesta § 17 esittelyn alkaessa klo 17.28.

Allekirjoitukset*Tämä pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu*Siru Hopealinna
puheenjohtajaSirpa Salminen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

§ 14 - 28

Pöytäkirjan tarkastus

Jan Blomqvist

Tom Blomqvist

Lupa- ja valvontalautakunta § 14

04.03.2025

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 14

Kaupunkikehitysjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Lupa- ja valvontalautakunta päätti hyväksyä lisälistan käsiteltäväksi.

Esittelijä veti asian rakennusvalvontataksan muuttaminen pois esityslistalta.

Lupa- ja valvontalautakunta piti tauon § 18 jälkeen klo 18.27-18.35.

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi

Lupa- ja valvontalautakunta § 15

04.03.2025

Pöytäkirjantarkastajat

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 15

Kaupunkikehitysjohtaja

Lupa- ja valvontalautakunta valitsee Jan Blomqvistin ja Tom Blomqvistin pöytäkirjantarkastajiksi.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Jan Blomqvistin ja Tom Blomqvistin.

Lupa- ja valvontalautakunta § 16

04.03.2025

Viranhaltijoiden tekemien päätösten seuraaminen

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 16
593/00.02.00.05/2025

Seuraavat viranhaltijat ovat lähettäneet päätöksensä:

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö § 2 / 2025

Puheenjohtaja

Lupa- ja valvontalautakunta merkitsee päätöksen tiedoksi ja ilmoittaa viranhaltijalle, että lautakunta ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti merkitä päätöksen tiedoksi ja ilmoittaa viranhaltijoille, että lautakunta ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

Lupa- ja valvontalautakunta § 17

04.03.2025

Vaatus päätöksessä 638-2022-218 olevan virheen korjaamiseksiLupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 17
445/10.03.00.04/2022

Valmistelu ja lisätiedot
rakennusvalvontapäällikkö Miia Hento, 040 182 3894,
miia.hento@porvoo.fi

Hallintolain 52 §:n mukaan viranomaisen käsittelee korjaamisasian omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Tässä tilanteessa virheen korjaamista on vaatinut asianosainen.

Hallintolain 50 §:n mukaan viranomaisen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos:

- 1) päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen;
- 2) päätös perustuu ilmeisen väärään lain soveltamiseen;
- 3) päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe; tai
- 4) asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

Päätös voidaan korjata 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Asianosaisen suostumusta ei kuitenkaan tarvita, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Päätös voidaan korjata 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa ainoastaan asianosaisen eduksi.

Hallintolain 53.3 §:n mukaan päätökseen, jolla viranomaisen on hylännyt virheen korjaamista koskevan vaatimuksen, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Vaatus ja sen perustelut

Asianosaisen korjausvaatimuksen mukaan lupapäätöksen 638-2022-218 mukainen väestönsuojan rakentamisvelvollisuus on tulkittu virheellisesti. Väestönsuojan rakentamisvelvoitteen peruste tulee ottaa uudelleen tarkasteltavaksi, sillä lupapäätöksessä väestönsuojan rakentamisvelvollisuus on asetettu virheellisellä perusteella. Ja edelleen perustellaan, että siinä tapauksessa, että väestönsuojan rakentamisvelvollisuudelle arvioidaan edelleen olevan lähtökohtaisesti perusteet, tulee arvioida uudelleen pelastuslain mukaiset mahdollisuudet huojennuksiin. Lupapäätöksessä lakia on sovellettu virheellisesti huojennusten osalta. Erityisesti tulee arvioida perusteellisesti pelastuslain 75 §:n mukainen mahdollisuus vapautukseen väestönsuojan

rakentamisvelvollisuudesta, minkä osalta selvitys on ollut puutteellista alkuperäistä lupahakemusta käsiteltäessä.

Asian selvittäminen:

Lupahakemuksen yhteydessä ei ole haettu pelastuslain 75 §:n mukaista vapautusta väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta, eikä esitetty perusteluja tai laskelmia tähän. Jälkikäteen ei voida ratkaista tätä asiaa. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus on esitetty lupavaiheessa luvan hakijalle. Lupaa haetaan lupapisteen kautta, lupapisteen hakemuksen ja sinne liitettyjen hakemusasiakirjojen perusteella rakennusvalvontaviranomainen on tehnyt rakennuslupapäätöksen. Päätöksessä ei ole virhettä vaatimuksessa esitetyllä tavalla. Rakennuslupa koskee rakennusta, joka ylittää pelastuslain 71.2 §:n mukaisen pinta-alarajan ja rakennuksen ollessa koulu, siinä työskennellään rakennuksessa lain edellyttämällä tavalla, milloin väestönsuoja tulee rakentaa. Vaatimuksessa viitattu pelastuslaitoksen lausunto ei myöskään ole virheellinen, sillä pelastuslaitos pyytää lausunnossaan ottamaan huomioon, että tontilla olemassa olevassa rakennuksessa ei ole riittävän suurta väestönsuojaa. Kynnys hallintolain mukaiselle asiavirheen korjaamiselle on korkea ja korjaaminen edellyttää tapahtunutta selvää asiavirhettä. Tässä asiassa päätöksessä ei ole havaittavissa hallintolain 50 §:ssä tarkoitettua asiavirhettä, eikä asiavirheen korjaamiselle tai päätöksen muuttamiselle joka tapauksessa ole säännöksen mukaisia tai muitakaan edellytyksiä, koska velvoite väestönsuojan rakentamisesta on arvioitu lainsäädännön mukaisesti. Tämä päätös ei ole valituskelppoinen hallintolain 53.3 §:n nojalla.

Liitteet:

Vaatus virheen korjaamiseksi
Päätös 638-2022-218
Rakennuslupahakemus

Rakennusvalvontapäällikkö

Lupa- ja valvontalautakunta päättää hylätä vaatimuksen korjata virhe koskien rakennuslupapäätöstä: 638-2022-218, koska mitään virhettä ei päätöstä tehdessä ole tehty. Esitettyä uutta selvitystä ei voida huomioida, koska uutta selvitystä asiaan ei voi esittää, koska pelastuslain 75§:n mukainen hakemus koskien helpotusta väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta olisi tullut esittää perusteluineen lupahakemuksessa ja helpotusta ei ole haettu.

Pykälä tarkastetaan heti.

Käsittely

Käsittelyn aikana Elin Andersson teki seuraavan vastaehdotuksen; Lupa- ja valvontalautakunta päättää korjata päätöksen 638-2022-218 ja palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi väestönsuojan

Lupa- ja valvontalautakunta § 17

04.03.2025

rakentamisvelvollisuuden osalta seuraavin perustein: Vellamo on rakennettu samalle tontille, jossa Kantele-talo sijaitsee. Kantele-talo valmistui vuonna 2017, ja siinä on rakennusvalvonnan hyväksymä väestönsuoja. Pelastuslain 71 §:n mukaan samalla tontilla jo olemassa oleva, väestönsuojan sisältävä rakennus tulee huomioida, kun arvioidaan uuden rakennuksen väestönsuojavelvollisuutta. Päätöksessä ei kuitenkaan ole arvioitu tätä mahdollisuutta hyödyntää olemassa olevaa väestönsuojaa, vaan Kantele-talon kerrosala on automaattisesti lisätty Vellamon kerrosalaan, jolloin peruste väestönsuojan rakentamisvelvollisuudelle on muodostettu virheellisesti. Päätöksessä myönnetty lykkäys väestönsuojan rakentamiselle ei perustu selkeästi mihinkään pelastuslain kohtaan. Ei ole ilmoitettu, perustuuko lykkäys pelastuslain 71 §:n vai 75 §:n mukaisiin helpotusperusteisiin. Päätöksen oikeusperusta on käytävä selkeästi ilmi.

Ehdotusta kannatti Pia Sågbom.

Puheenjohtaja totesi, että tuli äänestää pohjaehdotuksen ja vastasehdotuksen välillä, koska oli annettu pohjaehdotuksesta poikkeava ehdotus. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestetään seuraavasti: pohjaehdotus JAA, Elin Anderssonin tekemä evästysehdotus EI.

Pohjaesityksen puolesta äänesti kuusi (6); Sirpa Hanska, Petri Pasanen, Christer Andersson, Jan Blomqvist, Tom Blomqvist ja Pekka Malin.

Elin Anderssonin vastaehdotuksen puolesta äänesti neljä (4); Pia Sågbom, Elin Andersson, Siru Hopealinna ja Hannele Luukkainen. Puheenjohtaja totesi, että JAA äänet voittivat ja pohjaehdotus voitti äänin kuusi (6) – neljä (4). Käsittely päättyi.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti hylätä vaatimuksen korjata virhe koskien rakennuslupapäätöstä: 638-2022-218, koska mitään virhettä ei päätöstä tehdessä ole tehty. Esitettyä uutta selvitystä ei voida huomioida, koska uutta selvitystä asiaan ei voi esittää, koska pelastuslain 75§:n mukainen hakemus koskien helpotusta väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta olisi tullut esittää perusteluineen lupahakemuksessa ja helpotusta ei ole haettu. Pykälä tarkastettiin heti.

Esittelijä I kaupungineläinlääkäri-hygieenikko Tiina Tiainen poistui kokouksesta § 17 esittelyn alkaessa klo 17.28.

Lupa- ja valvontalautakunta § 18

04.03.2025

Velvoitteen asettaminen maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 182 §:n tarkoittamassa hallintopakkoasiassaLupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 18
454/10.03.00.10/2025Valmistelu ja lisätiedot
Rakennustarkastaja Jani Parkkisenniemi,
jani.parkkisenniemi@porvoo.fi

Tiivistelmä

Rakennusvalvonta on myönnetyn rakennusluvan perusteella kehottanut kiinteistön 638-12-902-2 omistajaa määräpäivään mennessä toimittamaan aikataulun rakentamisvelvoitteen täyttämistä (väestönsuojan rakentaminen). Rakennusvalvonnan ja Porvoon kaupungin toimitilapalveluiden välisten keskustelujen ja kehotukseen saadun vastineen perusteella väestönsuojaa ei aiota rakentaa.

Kiinteistön yksilöinti:
638-12-902-2Omistaja/haltija:
Porvoon kaupunki
PL 23
06101 PorvooPorvoon Toimitilapalvelut
[REDACTED] ToimitilajohtajaPorvoon Toimitilapalvelut
[REDACTED], Rakennuttajapäällikkö

Kuvaus asiasta

Porvoon kaupunki on hakenut rakennuslupaa uudelle koulurakennukselle kiinteistölle 638-12-902-2. Rakennuslupa 638-2022-218 (Liite 1) on myönnetty 26.4.2022. Myöntämisen yhteydessä on myös tullut velvoite rakentaa väestönsuoja. Luvan hakemisen yhteydessä on haettu lykkäystä väestönsuojan rakentamisvelvoitteeseen. Rakennus- ja ympäristölautakunta on myöntänyt lykkäystä rakentaa väestönsuoja 18.9.2023 asti. Väestönsuojaa ei rakennettu määräaikaan mennessä.

Porvoon kaupungin rakennusvalvonta on lähettänyt kehotuksen 23.10.2023 (Liite 2) täyttää rakentamisvelvoite ja toimittamaan selvityksen väestönsuojan rakentamisen aikataulusta.

Lupa- ja valvontalautakunta § 18

04.03.2025

Porvoon kaupungin toimitilapalvelut on antanut vastineen kehotukseen 23.10.2023 (Liite 3). Perustelut vastineessa:

”Porvoon toimitilapalvelut katsoo, että väestönsuojavelvoitteen rakentamismääräys tulkittu virheellisesti eikä tarvetta uuden väestönsuojan rakentamiselle ole.

Pelastuslain 11 Luku 71 §; 3. momentissa 1 todetaan, että ”samalla tontilla tai rakennuspaikalla jo olevia rakennuksia, joita varten on väestönsuoja, ei oteta huomioon uudisrakennuksen väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta määrättäessä eikä myöskään rakennuksia, joiden osittaisesta loppukatselmuksesta on kulunut yli viisi vuotta ennen rakennuslupahakemuksen vireille tuloa”.

Edellä mainittuun viitaten haemme vapautusta väestönsuojan rakentamisvelvoitteesta.”

Porvoon kaupungin rakennusvalvonta on antanut vastineen (Liite 4) Porvoon toimitilapalveluiden vastineeseen 3.11.2023. Perusteluissa, miksi kehotus pysyy voimassa, on kerrottu lyhyesti lainattuna seuraavasti:

”Rakentamisvelvoitetta määrättäessä samalla tontilla oleva rakennus on huomioitu.

Pelastuslainkohta, ”eikä myöskään rakennuksia, joiden osittaisesta loppukatselmuksesta on kulunut yli viisi vuotta ennen rakentamislupahakemuksen vireille tuloa.” Samalla kiinteistöllä sijaitsee yleissivistävien oppilaitosten rakennus (PRT103574718X), jonka osittainen loppukatselmus on ollut 18.9.2017. Rakennuslupa 638-2022-218 on myönnetty 26.4.2022. Osittaisesta loppukatselmuksesta on alle viisi vuotta, jolloin olemassa oleva rakennus tulee huomioida ja täten olemassa olevan väestönsuojan kapasiteetti jää alimitoitetuksi.”

Asiassa on pidetty Teams-palaveri 17.11.2023 (muistio liitteenä, Liite 5), jossa on olleet mukana Porvoon kaupungin lakimies [REDACTED], Porvoon toimitilapalveluiden toimitilajohtaja [REDACTED] ja rakennuttajapäällikkö [REDACTED] sekä Porvoon kaupungin rakennusvalvonnan rakennusvalvontapäällikkö [REDACTED] ja rakennustarkastaja [REDACTED]. Palaverissa ei esitetty rakennusvalvonnan mielestä uusia asianhaaroja, joiden perusteella rakentamisvelvoite tulisi purkaa.

Rakennusvalvonta aloitti asian valmistelun lupa- ja valvontalautakunnan käsittelyyn hallintopakkeinoja varten. VS kaupunginjohtaja käytti asiassa direktio-oikeutta ja asiasta pidettiin uudestaan palaveri 27.5.2024 Nimbus-talossa (muistio liitteenä Liite 6), jossa läsnä olivat kokousmuistion mukaiset henkilöt. Palaverin jälkeen kaikki olivat yhtä mieltä, että väestönsuoja tulee rakentaa ja

palaverissa sovittiin, että hankkeeseen ryhtyvä (Porvoon kaupungin toimitilapalvelut) aloittaa ensi tilassa hankkeen toteutusmahdollisuuksien selvittämisen ja että toteutuskelpoisen väestönsuojarakennuksen rakennuslupahakemus on jätetty vuoden 2024 loppuun mennessä.

2024 vuoden loppuun mennessä rakennuslupahakemusta ei ollut jätetty.

Perustelut asetettavalle hallintopakkeineille

Pelastuslain 379/2011 71 §:n 2.momentissa sanotaan seuraavasti:

”Väestönsuoja on rakennettava rakennusta tai samalla tontilla tai rakennuspaikalla olevaa rakennusryhmää varten, jos sen kerrosala on vähintään 1 200 neliometriä ja siinä asutaan tai työskennellään tai oleskellaan muutoin pysyvästi. Teollisuus-, tuotanto-, varasto- ja kokoontumisrakennusta varten väestönsuoja on edellä tässä momentissa säädetystä poiketen rakennettava, jos rakennuksen tai rakennusryhmän kerrosala on vähintään 1 500 neliometriä. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos tontilla tai rakennuspaikalla tai yhteisessä väestönsuojassa on ennestään tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa säädetty määrä vaatimukset täyttäviä suojapaikkoja.”

Muistiossa (Liite 5) on sivulla yksi kirjattu toimitilapalveluiden näkemys, että rakennus on kokoontumisrakennus ja kerrosala on alle 1500 m². Rakennuksen kerrosala on myönnetyn rakennusluvan 638-2022-218 (Liite 1) mukaan 1334 m².

Rakennukseen ei sovelleta 1500 m² kerrosalarajaa, vaan rakennukseen sovelletaan 1200 m² kerrosalarajaa sen takia, koska rakennus ei ole teollisuus-, tuotanto-, varasto- tai kokoontumisrakennus vaan se luokitellaan yleissivistävien oppilaitosten rakennukseksi ja rakennuksessa työskennellään pysyvästi. Hallituksen esityksestä eduskunnalle (HE257/2010) Pelastuslain 71 §:stä kirjoitetaan seuraavasti väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta:

” Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus määräytyy rakennuksen pääkäyttötarkoituksen mukaan. Määrittelyssä käytetään tilastokeskuksen ja rakennuslupaviranomaisten käyttämää rakennusluokitusta.”

Suomen Tilastokeskuksen Rakennusluokitus 2018 luokituksen mukaan, rakennus kuuluu luokkaan 08, eli opetusrakennuksiin ja alaluokkaan 082, eli yleissivistävien oppilaitosten rakennukset. Kokoontumisrakennukset kuuluvat luokkaan 07. Rakennusvalvonta

Lupa- ja valvontalautakunta § 18

04.03.2025

käyttää rakennusluokituksessa Suomen tilastokeskuksen rakennusluokitusta.

Hallituksen esityksestä eduskunnalle (HE257/2010) Pelastuslain 71 §:stä kirjoitetaan seuraavasti, mitä tarkoitetaan pysyvällä työskentelyllä:

”Pysyvällä työskentelyllä säännöksessä tarkoitetaan vähintään yhden henkilön työskentelyä 8 tuntia arkipäivisin koko vuoden ajan tai vähintään kahden henkilön työskentelyä vähintään 6 kuukauden ajan 8 tuntia arkipäivisin.” Kyseisessä rakennuksessa ehto täyttyy.

Porvoon kaupungin rakennusvalvonta on myös perustellut ja tarkastellut asiaa Pelastuslain 379/2011 71 §:n 3.momentin näkökulmasta:

”Samalla tontilla tai rakennuspaikalla jo olevia rakennuksia, joita varten on väestönsuoja, ei oteta huomioon uudisrakennuksen väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta määrättäessä eikä myöskään rakennuksia, joiden osittaisesta loppukatselmuksesta on kulunut yli viisi vuotta ennen rakentamislupahakemuksen vireille tuloa.”

Rakennuslupapäätös 638-2022-218 (Liite 1) on myönnetty 26.4.2022. Kiinteistöllä sijaitsevaan toiseen rakennukseen (PRT 103574718X) on rakennettu väestönsuoja. Rakennuksen osittainen loppukatselmuksella on pidetty 18.9.2017. Asian kohteena olevan rakennuksen lupahakemus on jätetty 24.3.2022. Aikaa on kulunut kiinteistöllä sijaitsevan edellisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta 4 v 6kk 6 pvää.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on rakennusluvan 638-2022-218 myöntämisen yhteydessä antamassaan lausunnossaan (Liite 7) katsonut, että kyseisellä kiinteistöllä sijaitseva toinen opetusrakennus (Kantele-talo) tulee ottaa huomioon, kun väestönsuojavelvoitetta ja kokoa määritellään. Kantele-talon väestönsuoja on toteutettu 33 % alimitoitettuna, joten kaikille Kantele-talossa työskenteleville ja opiskeleville ei ole esimerkiksi ilmahälytyksen yhteydessä suojapaikkaa. Rakennusvalvontaviranomaisen vastuulle on jätetty lausunnossa, että voidaanko jo valmiiksi alimitoitettua Kantele-talon väestönsuojaa käyttää uuden, nyt rakennettavan koulurakennuksen väestönsuojana.

Pelastuslaitoksen lausunnossa ei ole sanottu, että väestönsuojan rakentamisvelvoite määräytyy Pelastuslain 379/2011 71 §:n ja 3.momentin mukaan, vaan lausunnossa on tuotu rakennusvalvonnalle huomioon, että Kantele-talon väestönsuoja on

Lupa- ja valvontalautakunta § 18

04.03.2025

alimitoitettu ja se tulisi myös huomioida uuden koulurakennuksen väestönsuojan mitoituksessa.

Väestönsuojan rakentamisvelvoite ei perustu pelkästään aikaisemmin valmistuneen koulurakennuksen osittaisen käyttöönoton ja uuden koulurakennuksen rakennuslupahakemuksen jättämisen alle viiden vuoden määräaikaan vaan pelkästään rakennuksen koko ja käyttötarkoitus velvoittaa rakentamaan väestönsuojan ja se, että riittävää määrää väestönsuojapaikkoja ei ole olemassa kiinteistöllä tai kiinteistön läheisyydessä.

Pelastuslain (379/2011) 75 §:n 1. momentin mukaan rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuultuaan yksittäistapauksessa myöntää vapautuksen laissa säädetystä väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta, jos väestönsuojan rakentamisesta aiheutuu tavanomaista huomattavasti korkeampia rakentamiskustannuksia suhteessa asianomaisen rakennuksen rakentamiskustannuksiin tai väestönsuojan rakentaminen ilman suuria teknisiä vaikeuksia ei käy päinsä.

Vapautusta väestönsuojan rakentamisvelvoitteesta olisi tullut hakea rakennusluvan hakemisen yhteydessä. Hankkeeseen ryhtyvä ei ole hakenut vapautusta, vaan on hakenut lykkäystä väestönsuojan rakentamisvelvoitteeseen pelastuslain (379/2011) 71 §:n mukaisesti. Porvoon lupa- ja valvontalautakunta on myöntänyt lisääaikaa väestönsuojan rakentamiseen 18.9.2023 asti.

Pelastuslain (379/2011) 75 §:n 3. momentin mukaan rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuultuaan myöntää vapautuksen väestönsuojien rakentamisesta tietyllä alueella, jos siellä pelastusviranomaisen arvion mukaan on ennestään riittävä määrä suojapaikkoja tai väestön suojaaminen on turvattu muulla tavoin. Kyseisellä kiinteistöllä on vain yksi väestönsuoja, joka on valmiiksi alimitoitettu.

Pelastuslain (379/2011) 105 §:n mukaan rakentamisluvan myöntävä viranomainen, voi määräajassa velvoittaa oikaisemaan sen, mitä on tehty tämän lain vastaisesti tai lyöty laimin ja määräys voidaan antaa sille, joka laiminlyö 71 §:ssä säädetyn väestönsuojan rakentamisvelvollisuuden.

Myönnettyssä rakennusluvassa 638-2022-218 on velvoitteena rakentaa väestönsuoja. Mikäli rakentamisvelvoitteeseen olisi haluttu hakea muutosta, niin se olisi tullut tehdä rakennusluvan valitusaikaan mennessä. Valituksen viimeinen jättöpäivämäärä on ollut 1.6.2022.

Asianosaisen kuuleminen

Lupa- ja valvontalautakunta § 18

04.03.2025

Porvoon toimitilapalveluille on lähetetty kuulemiskirje 27.3.2024 (Liite 8). Kuulemiskirjeeseen ei ole saatu vastausta asetettuun määräaikaan mennessä.

Asettamispäätökseen vaikuttavat lainkohdat

Maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) 125 §:n mukaan rakennuksen rakentamiseen on oltava rakennuslupa.

Rakennuslupa tarvitaan myös sellaiseen korjaus- ja muutostyöhön, joka on verrattavissa rakennuksen rakentamiseen, sekä rakennuksen laajentamiseen tai sen kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen.

Muuta kuin edellä säädettyä rakennuksen korjaus- ja muutostyötä varten tarvitaan rakennuslupa, jos työllä ilmeisesti voi olla vaikutusta rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin.

Rakennuslupa tarvitaan myös sellaiseen rakennuksen vaippaan tai teknisiin järjestelmiin kohdistuvaan korjaus- ja muutostyöhön, jolla voidaan vaikuttaa merkittävästi rakennuksen energiatehokkuuteen. Rakennuslupaa ei kuitenkaan tarvita, jos kyseessä on rakennus, jonka energiatehokkuutta ei tarvitse 117 g §:n 2 momentin nojalla parantaa. ([21.12.2012/958](#))

Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen olennaista muuttamista varten tarvitaan rakennuslupa. Luvanvaraisuutta harkittaessa otetaan huomioon käyttötarkoituksen muutoksen vaikutus kaavan toteuttamiseen ja muuhun maankäyttöön sekä rakennukselta vaadittaviin ominaisuuksiin. Lupaa edellyttävänä käyttötarkoituksen muutoksena pidetään muun ohella loma-asunnon käytön muuttamista pysyvään asumiseen. Vähittäiskaupan suuryksikön toteuttamisella on katsottava olevan edellä tarkoitettua vaikutusta maankäyttöön, jollei aluetta ole asemakaavassa erityisesti osoitettu tähän tarkoitukseen.

Määräajan paikallaan pysytettävää rakennusta varten rakennuslupaan voidaan asettaa määräaika.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 182 §:n mukaan, jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti taikka lyö laimin näihin perustuvan velvollisuutensa, kunnan rakennusvalvontaviranomainen sekä asianomainen ministeriö markkinavalvontaviranomaisena voi päätöksellään velvoittaa niskoittelijan määräajassa oikaisemaan sen, mitä on tehty tai lyöty laimin.

Lupa- ja valvontalautakunta § 18

04.03.2025

Viranomaisen antamaa kieltoa tai määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakkoa ja teettämisuuhkaa koskevassa asiassa sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 186 §:n mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on rakennustyön keskeyttämistä taikka uhkasakon tai teettämisuhan käyttämistä edellyttävän teon tai laiminlyönnin todettuaan ilmoitettava asiasta poliisille esitutkintaa varten.

Ilmoitus saadaan jättää tekemättä, jos tekoa tai laiminlyöntiä olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä vähäisenä, eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syytteen nostamista.

Rakentamislain (751/2023) 147 §:n mukaan, jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti taikka lyö laimin niihin perustuvan velvollisuutensa, voi kunnan rakennusvalvontaviranomainen 6, 8, 10, 12 ja 13 luvun mukaisissa asioissa velvoittaa niskoittelijan määrääjassa oikaisemaan sen, mitä on tehty tai lyöty laimin.

Viranomaisen antamaa kieltoa tai määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa ([1113/1990](#)).

Rakentamislain (751/2023) 152 §:n mukaan, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) aloittaa lupaa edellyttävän rakentamisen tai ryhtyy muuhun toimenpiteeseen ilman 42, 53 tai 55 §:ssä tarkoitettua lupaa,

2) jättää huolehtimatta, että 69 §:n tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukainen erityissuunnitelma toimitetaan rakennusvalvontaviranomaiselle,

3) jättää noudattamatta 76 §:ssä tarkoitettua lupamääräystä,

4) toteuttaa vastaavaa työnjohtajaa tai erityisalan työnjohtajaa edellyttävän rakentamishankkeen ilman, että hankkeella on 96 §:ssä tarkoitettu vastaava työnjohtaja tai 97 §:ssä tarkoitettu erityisalan työnjohtaja,

Lupa- ja valvontalautakunta § 18

04.03.2025

- 5) ryhtyy 108 §:ssä tarkoitettuun rakennustyöhön ennen aloittamisilmoituksen tekemistä tai ilmoittamatta muihin kuin 109 §:ssä tarkoitettuihin ennen rakentamistyön aloittamista sallittuihin toimiin,
 - 6) laiminlyö 122 §:ssä säädetyn velvollisuuden hakea loppukatselmuksen toimittamista,
 - 7) laiminlyö 139 §:ssä tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä säädetyn velvollisuuden huolehtia rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeen laatimisesta,
 - 8) laiminlyö 140 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää rakennus kunnossa,
 - 9) laiminlyö 142 §:ssä säädetyn velvollisuuden hoitaa ympäristöä,
 - 10) järjestää ulkovarastoinnin häiritsevällä tai häiriötä aiheuttavalla tavalla vastoin 143 §:ssä säädettyä,
 - 11) laiminlyö 145 §:ssä säädetyn velvollisuutensa saattaa rakennuspaikka ympäristöineen sellaiseen kuntoon, ettei se vaaranna terveellisyyttä tai turvallisuutta tai rumenna ympäristöä
- on tuomittava, jollei teko ole rangaistava [rikoslain 48 luvun](#) 1–4 §:n mukaisena ympäristön turmelemisena, törkeänä ympäristön turmelemisena, ympäristörikkomuksena tai tuottamuksellisena ympäristörikkoksena tai 6 §:ssä tarkoitettuna rakennussuojelurikkoksena, *rakennusrikkomuksesta* sakkoon.

Rakentamislain (751/2023) 153 §:n mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on tehtävä ilmoitus 151 ja 152 §:ssä tarkoitettuun teosta tai laiminlyönnistä poliisille esitutkintaa varten. Ilmoitus voidaan kuitenkin jättää tekemättä, jos tekoa tai laiminlyöntiä on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syytteen nostamista.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen on rikosasiassa asianomistaja, jos yleistä etua on loukattu.

Uhkasakkolain (1990/1113) 4 §:n mukaan viranomainen voi asettaa uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan, jos niin on laissa säädetty.

Uhkasakkolain (1990/1113) 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Uhkasakko asetetaan markkamäärältään kiinteänä tai siten, että sen suuruus määräytyy ajan kulumisen mukaan (*juokseva*

uhkasakko). Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava. Määräajan pituutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkolain (1113/1990) 7 §:n mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta. Jos uhkasakko kohdistetaan useisiin asianosaisiin, kullekin on asetettava eri uhkasakko.

Uhkasakkolain (1113/1990) 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkolain (1113/1990) 10 §:n mukaan uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Edellytyksenä uhkasakon tuomitsemiselle maksettavaksi on, että uhkasakon asettamista koskeva päätös on lainvoimainen, jollei päätöstä ole säädetty tai määrätty noudatettavaksi muutoksenhausta huolimatta. Uhkasakon lisäeristä voidaan kerralla tuomita maksettavaksi enintään kolme kertaa peruserän suuruinen summa. Tämän ylittävältä osalta lisäerät raukeavat niiltä uhkasakkojaksoilta, jotka ovat alkaneet ennen kuin päätös uhkasakon tuomitsemisesta tehdään.

Uhkasakkolain (1113/1990) 19 §:n mukaan uhan asettaneen viranomaisen on lähetettävä Maanmittauslaitokselle ilmoitus kiinteistöä koskevasta päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin. Uhan asettaneen viranomaisen tai sen määräyksestä asianomaisen valvovan viranomaisen on lähetettävä vastaava ilmoitus asiaa koskevista myöhemmistä päätöksistä ja päävelvoitteen täyttämisestä. ([13.12.2013/923](#))

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta tehdään merkintä rekisteriin. Merkintä poistetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua sen tekemisestä, jollei uhan asettanut viranomainen ole ilmoittanut päävelvoitteen voimassaolon jatkumisesta.

Hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos:

Lupa- ja valvontalautakunta § 18

04.03.2025

- 1) vaatimus jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana;
- 2) asia koskee palvelussuhteeseen tai vapaaehtoiseen koulutukseen ottamista;
- 3) asia koskee hakijan ominaisuuksien arviointiin perustuvan edun myöntämistä;
- 4) kuuleminen saattaa vaarantaa päätöksen tarkoituksen toteutumisen tai kuulemisesta aiheutuva asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, yleiselle turvallisuudelle taikka ympäristölle; tai
- 5) hyväksytään vaatimus, joka ei koske toista asianosaista tai kuuleminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

Pelastuslain 379/2011 71 §:n mukaan rakennuksen omistajan on uudisrakentamisen yhteydessä tehtävä rakennukseen tai sen läheisyyteen väestönsuoja, jonka suuruudeltaan voidaan arvioida riittävän rakennuksessa asuvia, pysyvästi työskenteleviä tai muutoin oleskelevia henkilöitä varten. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus ei kuitenkaan koske maankäyttö- ja rakennuslain [\(132/1999\) 176 §:ssä](#) tarkoitettua tilapäistä rakennusta tai muuta määräajan paikallaan pysytettävää rakennusta eikä muuta sellaista rakennusta, jonka väestönsuojan rakennuskustannukset olisivat erityisen korkeat suhteessa koko rakennuksen rakentamiskustannuksiin.

Väestönsuoja on rakennettava rakennusta tai samalla tontilla tai rakennuspaikalla olevaa rakennusryhmää varten, jos sen kerrosala on vähintään 1 200 neliometriä ja siinä asutaan tai työskennellään tai oleskellaan muutoin pysyvästi. Teollisuus-, tuotanto-, varasto- ja kokoontumisrakennusta varten väestönsuoja on edellä tässä momentissa säädetystä poiketen rakennettava, jos rakennuksen tai rakennusryhmän kerrosala on vähintään 1 500 neliometriä. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos tontilla tai rakennuspaikalla tai yhteisessä väestönsuojassa on ennestään tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa säädetty määrä vaatimukset täyttäviä suojapaikkoja.

Samalla tontilla tai rakennuspaikalla jo olevia rakennuksia, joita varten on väestönsuoja, ei oteta huomioon uudisrakennuksen väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta määrättäessä eikä myöskään rakennuksia, joiden osittaisesta loppukatselmuksesta on kulunut yli viisi vuotta ennen rakentamislupahakemuksen vireille tuloa. [\(21.4.2023/754\)](#)

Pelastuslain 379/2011 75 §:n mukaan rakentamisluvan myöntävä viranomais voi pelastusviranomaisista kuultuaan

yksittäistapauksessa myöntää vapautuksen laissa säädetystä väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta, jos väestönsuojan rakentamisesta aiheutuu tavanomaista huomattavasti korkeampia rakentamiskustannuksia suhteessa asianomaisen rakennuksen rakentamiskustannuksiin tai väestönsuojan rakentaminen ilman suuria teknisiä vaikeuksia ei käy päinsä.

Rakentamisluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuultuaan myöntää poikkeuksen tämän lain nojalla säädetystä väestönsuojaa koskevista teknisistä vaatimuksista tai koko- ja sijaintivaatimuksesta, jos siihen on perusteltu syy eikä poikkeuksen tekeminen olennaisesti heikennä suojautumismahdollisuuksia.

Rakentamisluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuultuaan myöntää vapautuksen väestönsuojien rakentamisesta tietyllä alueella, jos siellä pelastusviranomaisen arvion mukaan on ennestään riittävä määrä suojapaikkoja tai väestön suojaaminen on turvattu muulla tavoin.

Pelastuslain 379/2011 105 §:n mukaan hyvinvointialueen pelastusviranomainen tai, jos on kyse 8 kohdassa tarkoitetusta asiasta, aluehallintovirasto taikka, jos on kyse 9 kohdassa tarkoitetusta asiasta, rakentamisluvan myöntävä viranomainen, voi määrääjässä velvoittaa oikaisemaan sen, mitä on tehty tämän lain vastaisesti tai lyöty laimin. Määräys voidaan antaa sille, joka: ([21.4.2023/754](#))

L:lla [754/2023](#) muutettu johdantokappale tulee voimaan 1.1.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu: Hyvinvointialueen pelastusviranomainen tai, jos on kyse 8 kohdassa tarkoitetusta asiasta, aluehallintovirasto voi määrääjässä velvoittaa oikaisemaan sen, mitä on tehty tämän lain vastaisesti tai lyöty laimin. Määräys voidaan antaa sille, joka: ([8.7.2022/616](#))

- 1) laiminlyö 11 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden merkitä pelastustie asianmukaisesti;
- 2) laiminlyö 12 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto, sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet ja palonilmaisulaitteet sekä muut hälytys- ja onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet, poistumisreitien opasteet ja valaistuksen tai väestönsuojien varusteet ja laitteet toimintakunnossa sekä huollettuina ja tarkastettuina asianmukaisesti;
- 3) laiminlyö 13 §:ssä säädetyn velvollisuuden huolehtia ilmanvaihtokanavien tai -laitteiden huollosta tai puhdistamisesta taikka 13 a tai 13 b §:ssä säädetyn velvollisuuden huolehtia tulisijan

ja savuhormin kunnossapidosta, nuohouksesta tai tikkaiden, kattokulkuteiden tai turvavarusteiden pitämisestä kunnossa;

4) laiminlyö 15 §:ssä säädetyn velvollisuuden laatia pelastussuunnitelma;

5) laiminlyö 17 §:ssä säädetyn velvollisuuden varustaa asunto, majoitustilat, hoitolaitos tai palvelu- ja tukiasumiseen kuuluvat tilat palovaroittimilla tai muilla laitteilla, jotka mahdollisimman aikaisin havaitsevat alkavan tulipalon ja varoittavat siitä;

6) laiminlyö 19 §:ssä säädetyn velvollisuuden laatia poistumisturvallisuusselvitys ja jättää toimittamatta sen pelastusviranomaiselle ja rakennusvalvontaviranomaiselle;

7) laiminlyö 20 §:ssä säädetyn velvollisuuden laatia poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma asetetussa määräajassa;

8) laiminlyö 48 §:ssä säädetyn velvollisuuden laatia erityistä vaaraa aiheuttavan kohteen ulkoinen pelastussuunnitelma, tiedottaa suunnitelmasta tai järjestää harjoituksia suunnitelman toimivuuden varmistamiseksi;

9) laiminlyö 71 §:ssä säädetyn väestönsuojan rakentamisvelvollisuuden;

10) laiminlyö 72 §:ssä säädetyn väestönsuojan kunnostamisvelvollisuuden muutos- ja korjaustyön yhteydessä;

11) laiminlyö 81 §:ssä säädetyn korjausmääräyksen noudattamisen;

12) ei noudata tai toteuta 82 §:n mukaisesti määrättyjä erityisiä turvallisuusvaatimuksia;

13) vastustaa 108 §:ssä tarkoitettujen pelastustoimen tarvitsemien laitteiden sijoittamista rakennukseen tai rakennelmaan;

14) laiminlyö velvollisuuden hankkia ja pitää toimintakunnossa pelastusviranomaisen 109 §:n nojalla määräämiä viranomaisverkon ja viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun käytettävyyttä varmistavia laitteita; taikka

15) laiminlyö 22 a–22 c §:ssä säädetyn velvollisuuden varautua öljyvahingon tai aluskemikaalivahingon torjuntaan.

Viranomaisen antamaa määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Lupa- ja valvontalautakunta § 18

04.03.2025

Uhkasakosta ja teettämisuudesta säädetään uhkasakkolaissa ([1113/1990](#)).

Sovelletut lainkohdat

Rakentamislaki (2023/751) 147 §, 152 §, 153 §

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 125 §, 182 §, 186 §

Uhkasakkolaki 4 §, 6 §, 7 §, 8 §, 10 §, 19 §

Hallintolaki (2003/434) 34 §

Pelastuslaki 71 §, 75 §

Liitteet

Liite 1 Rakennuslupa 638-2022-218

Liite 2 Kehotus 23.10.2023

Liite 3 Toimitilapalveluiden vastine kehotukseen 23.10.2023

Liite 4 Rakennusvalvonnan vastine 3.11.2023

Liite 5 Teams-palaverin muistio 17.11.2023

Liite 6 Palaverimuistio 27.8.2024

Liite 7 Pelastuslaitoksen lausunto

Liite 8 Kuulemiskirje 27.3.2024

Rakennusvalvontapäällikkö

Asetetaan kiinteistön omistajalle päävelvoite ja tehosteeksi uhkasakko uhkasakkolain (1113/1990) 4 §, 6 §, 7 § ja 8 § mukaan.

Porvoon kaupunki

Päävelvoite 1:

Kiinteistön omistajan tulee toimittaa selvitys väestönsuojan rakentamisen aikataulusta 30.4.2025 mennessä.

Päävelvoite 2:

Väestönsuoja tulee olla rakennettuna 2.6.2027 mennessä (rakennusluvan voimassa oloaika).

Päävelvoitteen 1 tehoste:

Asetetaan juokseva uhkasakko, jonka kiinteäksi peruseräksi asetetaan 20 000 € sekä lisäeräksi 10 000 € per alkava viikko, kun päävelvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä.

Päävelvoitteen 2 tehoste:

Asetetaan kiinteä uhkasakko, jonka suuruus on 200 000 €, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä.

Jakelu poliisille sekä maanmittauslaitokselle kiinteistörekisteriin merkitsemistä varten.

Lupa- ja valvontalautakunta § 18

04.03.2025

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti asettaa kiinteistön omistajalle päävelvoitteen ja tehosteeksi uhkasakon uhkasakkolain (1113/1990) 4 §, 6 §, 7 § ja 8 § mukaan.

Porvoon kaupunki

Päävelvoite 1:

Kiinteistön omistajan tulee toimittaa selvitys väestönsuojan rakentamisen aikataulusta 30.4.2025 mennessä.

Päävelvoite 2:

Väestönsuoja tulee olla rakennettuna 2.6.2027 mennessä (rakennusluvan voimassa oloaika).

Päävelvoitteen 1 tehoste:

Asetettiin juokseva uhkasakko, jonka kiinteäksi peruseräksi asetetaan 20 000 € sekä lisäeräksi 10 000 € per alkava viikko, kun päävelvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä.

Päävelvoitteen 2 tehoste:

Asetettiin kiinteä uhkasakko, jonka suuruus on 200 000 €, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä.

Jakelu poliisille sekä maanmittauslaitokselle kiinteistörekisteriin merkitsemistä varten.

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 114	24.10.2023
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 106	24.09.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 19	04.03.2025

Rakennusjärjestyksen uudistaminen

Lupa- ja valvontalautakunta 24.10.2023 § 114

Valmistelu- ja lisätiedot
rakennusvalvontapäällikkö Miia Hento, miia.hento@porvoo.fi

Porvoon kaupungissa on voimassa rakennusjärjestys, joka on hyväksytty 12.12.2007. Rakennusjärjestyksen uudistamiseen on ryhdytty, koska 1.1.2025 astuu voimaan rakentamislaki. Rakennusjärjestys on uusittava rakentamislain mukaiseksi. Uuden lain myötä mm. luvanvaraisuuden raja muuttuu. Uudessa laissa osa rakennuskohteita on vapautettu luvan tarpeesta. Uusi laki muuttaa myös lupajärjestelmän sekä rakennuksen määritelmän.

Koska voimassa oleva rakennusjärjestys on hyväksytty yli kymmenen vuotta sitten, on tarpeen tarkastella myös rakentamisen sisällöllisiä tavoitteita, esimerkiksi rakentamisen määrää. Rakennusjärjestyksen merkitys rakentamisen ohjaamisessa korostuu entisestään uuden rakentamislain myötä.

Liite:
osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Rakennusvalvontapäällikkö
Lupa- ja valvontalautakunta päättää, että rakennusjärjestyksen uudistaminen aloitetaan ja tähän liittyvä osallistumis- ja arviointi suunnitelma asetetaan julkisesti nähtäville.

Päätös
Lupa- ja valvontalautakunta päätti, että rakennusjärjestyksen uudistaminen aloitetaan ja tähän liittyvä osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan julkisesti nähtäville.

Lupa- ja valvontalautakunta 24.09.2024 § 106

Valmistelu ja lisätiedot
rakennusvalvontapäällikkö Miia Hento, miia.hento@porvoo.fi

Rakennusjärjestyksen laatimisen aikataulu on päivittynyt. Rakentamislakiin on tulossa muutossarja, joka on hyväksymis prosessissa. Muutosarja on vaikuttanut merkittävästi valmistelutyöhön. Osallistumis- ja arviointi suunnitelmaa on päivitetty valmistelun osalta sekä kuntalaisten osallistamisen osalta.

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 114	24.10.2023
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 106	24.09.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 19	04.03.2025

Johtuen aikataulu muutoksesta sekä paineesta saada uusi rakennusjärjestys voimaan, on todettava, että uutta rakennusjärjestystä tulee päivittää hyvin pian uudelleen. Tai vaihtoehtoisesti on laadittava erillisiä ohjeita.

Liite:

osallistumis- ja arviointisuunnitelma 24.9.2024

Rakennusvalvontapäällikkö

Lupa- ja valvontalautakunta päättää, että rakennusjärjestyksen uudistamista koskeva osallistumis- ja arviointi suunnitelma päivitetään.

Käsittely

Käsittelyn aikana esittelijä teki seuraavan muutetun päätösehdotuksen; Lupa- ja valvontalautakunta päättää, että rakennusjärjestyksen uudistamista koskeva osallistumis- ja arviointi suunnitelma päivitetään ja asetetaan nähtäville.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti, että rakennusjärjestyksen uudistamista koskeva osallistumis- ja arviointi suunnitelma päivitetään ja asetetaan nähtäville.

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 19
2437/10.03.00.00/2023

Valmistelu ja lisätiedot

Kaupunkikehitysjohtaja Dan Mollgren, rakennusvalvontapäällikkö Miia Hento, kaupunkisuunnittelupäällikkö Jarkko Lyytinen, tonttipäällikkö Pekka Söyriä, kaupunki-infrajohtaja Kari Hällström, kaupungineläinlääkäri-hygienikko Tiina Tiainen, ympäristönsuojelupäällikkö Jesse Mether,
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Porvoon kaupungin uuden rakennusjärjestyksen valmistelu on edennyt syyskuussa 2024 päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman (Lupa- ja valvontalautakunta 24.09.2024 § 106) mukaisesti, mutta valmistelun aikataulu on muuttunut johtuen loppuvuonna 2024 tulleista rakentamislain muutoksista. Rakennusvalvonta on seurannut lakimuutostyötä ja on valmistelun aikana tuonut kaikille asiantuntijoille ja valmistelijoille tietoa uuden rakennusjärjestyksen sisältövaatimuksista. Ehdotuksen viimeistely on tehty kaupunkikehitysjohtajan johdolla ja yhteistyössä kaupunkikehityksen kaikkien palvelualuepäälliköiden kanssa.

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 114	24.10.2023
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 106	24.09.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 19	04.03.2025

Ehdotus Porvoon kaupungin uudeksi rakennusjärjestykseksi on tarkoitus pitää nähtävillä kevään 2025 aikana, jolloin järjestetään kaksi vuorovaikutustilaisuutta osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti: yksi kuntalaisille ja yksi kunta päättäjille. Tilaisuuksissa on mahdollisuus jättää huomioita ja kommentteja, jotka kirjataan ylös jatkokäsittelyä ja -valmistelua varten. Ehdotus Porvoon kaupungin uudeksi rakennusjärjestykseksi on luotu vastaamaan 1.1.2025 voimaan tullutta rakentamislakia. Ehdotus rakennusjärjestykseksi on luotu kuntaliiton mallipohjalle eikä sisällä merkittäviä poikkeamia siitä lukuun ottamatta niitä, joita voimaan astunut lakimuutos edellyttää.

Liitteet:

Ehdotus Porvoon kaupungin uudeksi rakennusjärjestykseksi

Kaupunkikehitysjohdaja

Lupa- ja valvontalautakunta päättää asettaa Porvoon uuden rakennusjärjestysehdotuksen nähtäville. Samanaikaisesti pyydetään lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Lisäksi rakennusjärjestyksen uudistamistyöryhmä järjestää kaksi tilaisuutta, joista kerätään kommentit sekä jätetyt muistutukset osaksi jatkovalmistelua.

Pykälä tarkastetaan heti.

Käsittely

Käsittelyn aikana Elin Andersson ehdotti asian jättämistä pöydälle. Ehdotusta kannattivat Hannele Luukkainen, Pia Sågbom, Christer Andersson, Petri Pasanen, Pekka Malin ja Jan Blomqvist.

Puheenjohtaja totesi, että tuli äänestää pohjaehdotuksen ja vastasehdotuksen välillä, koska oli annettu pohjaehdotuksesta poikkeava ehdotus. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestetään seuraavasti: pohjaehdotus JAA, Elin Anderssonin tekemä ehdotus EI.

Pohjaesityksen puolesta äänesti yksi (1); Sirpa Hanska Elin Anderssonin vastaehdotuksen puolesta äänesti yhdeksän (9); Jan Blomqvist, Pekka Malin, Hannele Luukkainen, Elin Andersson, Petri Pasanen, Pia Sågbom, Tom Blomqvist, Christer Andersson ja Siru Hopealinna.

Puheenjohtaja totesi, että EI äännet voittivat ja Elin Anderssonin vastaehdotus voitti äänin yhdeksän (9) – yksi (1). Käsittely päättyi.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti jättää asian pöydälle.

Rakennusvalvontaviranomaisen toimivallan siirtäminen viranhaltijoille

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 20
476/10.03.00.01/2025

Valmistelu ja lisätiedot

rakennusvalvontapäällikkö Miia Hento, miia.hento@porvoo.fi

Rakentamislain (21.4.2023/751) 99 §:n mukaan rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin, jona ei kuitenkaan voi toimia kunnanhallitus. Porvoossa rakennusvalvontaviranomaisena toimii lupa- ja valvontalautakunta. Rakennusvalvontaviranomainen voi siirtää toimivaltaansa viranhaltijalle, ellei laissa erikseen toisin säädetä. Hallintopakkoa koskevaa asiaa ei kuitenkaan saa siirtää viranhaltijan ratkaistavaksi. Viranhaltijalla, jolle siirretään kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa, tulee olla tehtävän edellyttämä pätevyys.

Porvoon kaupungin kaupunginvaltuuston 26.2.2025 hyväksymän hallintosäännön 38.1 §:n mukaan toimielin voi päättää sille hallintosäännöllä siirretyn tai laissa säädetyn toimivallan siirtämisestä alaiselleen viranomaiselle, jos lainsäädännössä ei ole toisin määrätty.

Lupa- ja valvontalautakunta delegoi edellä kerrotun perusteella päätösvaltaansa rakennusvalvonnan viranhaltijoille rakennusvalvontapäällikölle, johtavalle rakennustarkastajalle ja rakennustarkastajille ja LVI-tarkastajalle seuraavasti:

Rakentamislaki

RakL 32 § 2 mom Turvallisuusselvityksen edellyttäminen

RakL 43 § 1 mom Rakentamislupa

- paitsi koskien kolmen tai sitä useamman asunnon uusia rakennuksia
- paitsi suurempia kuin 1200 m² yksinkertaisia hallirakennuksia
- paitsi koskien uutta asuinkerrostaloa, rivitaloa, teollisuus-, tuotanto-, liike-, toimisto- ja julkisia rakennuksia

RakL 43 § 2 mom Toteuttamisen edellytykset korjaus- ja muutostyössä

RakL 46 § 2 mom Rakentamisluvan myöntäminen suunnittelutarvealueella

RakL 54 § Maisematyöluva

RakL 55 § 3 mom Purkamisilmoituksen vastaanottaminen (ja käsittely)

RakL 55 § 3 mom Purkamisluvan edellyttäminen, kun rakennusvalvontaviranomaiselle on tehty purkamisilmoitus

RakL 56 § 1 mom Purkamislupa

Lupa- ja valvontalautakunta § 20

04.03.2025

- RakL 59 § Lupa vähäiseen poikkeamiseen rakentamisluvan yhteydessä
- RakL 59 § Lupa vähäiseen poikkeamiseen loppukatselmuksen yhteydessä
- RakL 63 § Kuuleminen ja tiedottaminen rakentamisluvasta
- RakL 64 § Kuuleminen ja tiedottaminen poikkeamisluvasta ja maisematyöluvasta sekä rakentamisluvasta suunnittelutarvealueelle sijoittuvan rakennuspaikan osalta
- RakL 65 § Kuuleminen purkamisluvasta
- RakL 66 § Lausunnon pyytäminen ELY-keskukselta ja museoviranomaiselta
- RakL 67 § Lausunnon pyytäminen ELY-keskukselta, museoviranomaiselta, muulta valtion viranomaiselta, maakunnan liitolta
- RakL 70 § Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella.
- RakL 76 § Kunta voi antaa lupapäätöksessä määräyksiä
- RakL 77 § 2 mom Luvan voimassaolon jatkaminen aloittamista varten
- RakL 77 § 2 mom Luvan voimassaolon jatkaminen työn loppuunsaattamista varten
- RakL 78 § Aloittamisoikeus ennen lainvoimaisuutta
- RakL 100 § Kunnan muiden viranomaisten osallistumisesta rakentamisen viranomaisvalvontaan sekä rakennussuunnitelmien kaupunki- kuvallisen ja teknisen tarkastuksen järjestämisestä voidaan määrätä hallintosäännöllä
- RakL 101 § Käytännössä määriteltävä nimenomaisesti hankkeen vaativuus
- RakL 106 § Lupa naapurin alueen käyttämiseen
- RakL 107 § Kunta voi määrätä rakentamisluvassa rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitsemisestä maastoon
- RakL 108 § 3 mom Rakennustyön keskeyttäminen, jos ei työnjohtajaa
- RakL 110 § Rakentamisluvan määräys aloituskokouksesta
- RakL 110 § Maisematyöluvassa määräys aloituskokouksesta
- RakL 111 § Laadunvarmistusselvityksen edellyttäminen
- RakL 112 § Viranomaiskatselmusten määrääminen rakentamista koskevassa luvassa
- RakL 113 § Viranomaistarkastukset rakennustyön aikana
- RakL 114 § Asiantuntijatarkastukseen salliminen
- RakL 115 § Ulkopuolisen tarkastuksen vaatiminen
- RakL 116 § Erityismenettelyn edellyttäminen
- RakL 117 § Muun rakennustarkastajan tehtäviä hoitava viranhaltijan määrääminen (RAM)
- RakL 119 § 1 mom Rakennuttajavalvontaan lupa
- RakL 119 § 2 mom Rakennuttajavalvonnan luvan peruuttaminen
- RakL 122 § Loppukatselmus
- RakL 123 § Osittainen loppukatselmus
- RakL 124 § Suorituskyvyttömyysvakuuden toteaminen

Lupa- ja valvontalautakunta § 20

04.03.2025

RakL 133 § Yhdyskuntateknisten laitteiden muuttaminen ja poistaminen

RakL 134 § Vähäisten laitteiden sijoittaminen

RakL 138 § Luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen

RakL 141 § Rakennuksen kunnossapitoa koskeva määräys

RakL 142 § Osaltaan valvoo, että liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset

RakL 144 § Keskenikäisen rakennustyön saattaminen valmiiksi

RakL 148 § Tarkastuksen ja tutkimusten tekeminen

Lupa- ja valvontalautakunta § 20

04.03.2025

Pelastuslaki

71 § 4 mom. Päättää yhteisen väestönsuojan rakentamisen sallimisesta ja myöntää rakentamisvelvoitetta koskevan lykkäyksen.
75 § 2 mom. Päättää poikkeuksen myöntämisestä väestönsuojaa koskevista teknisistä vaatimuksista tai koko- ja sijaintivaatimuksesta.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös palavista nesteistä

49 § Suorittaa rakennusaikaisen katselmuksen yli 1 000 m³ :n suuruisen palavien nesteiden säiliön perustuksille.

Laki rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla sekä automaatio- ja ohjausjärjestelmillä

17 § 2 mom. Valvoo rakentamislain perusteella luvanvaraisten hankkeiden valvonnan yhteydessä 5., 6., 8. ja 11.–13. §:n noudattamista.

Laki sähköisen viestinnän palveluista

229 § 2 mom. Myöntää pienalueen langattomana liityntäpisteenä toimivan matkaviestiverkon tukiaseman luvan arkkitehtuuristen, historiallisten tai luonnoltaan arvokkaiden rakennusten, rakennelmien tai alueiden suojeluun taikka yleiseen turvallisuuteen liittyvien syiden sitä edellyttäessä.
330 § 1 mom. Oikeus antaa huomautus sekä velvoittaa korjaamaan virhe tai laiminlyönti kohtuullisessa määräajassa.

Rakennusvalvonnan viranhaltijat voivat siirtää toimivaltaansa kuuluvan lupa-asian lupa- ja valvontalautakunnan käsiteltäväksi, jos rakennushankkeella on kaupunki- tai maisemakuvan, kaavoituksen toteuttamisen, tulevan kaavoituksen taikka muun yleiseen etuun vaikuttavan seikan kannalta erityistä merkitystä.

Päätös on voimassa 4.3.2026 saakka.

Kaupunkikehitysjohtaja

Lupa- ja valvontalautakunta päättää siirtää edellä esitetyn mukaisesti toimivaltaansa rakennusvalvonnan viranhaltijoille:
rakennusvalvontapäällikölle, johtavalle rakennustarkastajalle ja rakennustarkastajille ja LVI-tarkastajalle.

Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti siirtää edellä esitetyn mukaisesti toimivaltaansa rakennusvalvonnan viranhaltijoille:
rakennusvalvontapäällikölle, johtavalle rakennustarkastajalle ja rakennustarkastajille ja LVI-tarkastajalle.

Lupa- ja valvontalautakunta § 20

04.03.2025

Päätös on voimassa 4.3.2026 saakka.

Pykälä tarkastettiin heti.

Rakennusvalvontataksan muuttaminen

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 21
469/10.03.00.01/2025

Valmistelu ja lisätiedot

Rakennusvalvontapäällikkö Miia Hento, miia.hento@porvoo.fi

Rakentamislaki ja voimassa oleva rakennusvalvontataksa

Rakentamislaki (751/2023) tulee voimaan 1.1.2025. Lakia sovelletaan 1.1.2025 alkaen vireille tuleviin rakentamishankkeisiin.

Rakentamislain taksapykälä

Rakentamislain 79 §:n 1 momentin mukaan luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun. Jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu on hakemuksesta perusteettomilta osin palautettava. Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvan vastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, voidaan periä suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut. Rakentamislain 79 §:n 2 momentin mukaan erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään. Edellä 1 momentin nojalla määrätyt luvan tarkastus- ja valvontamaksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Rakennusvalvontataksa

Luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä Porvoon kaupungille maksun, jonka perusteet määrätään Lupa- ja valvontalautakunnan hyväksymässä rakennusvalvontataksassa. Maksuperusteiden muutosten tavoitteena on myös yhdenmukaistaa perittäviä maksuja sekä kohdentaa maksut paljon resursseja vaativiin tehtäviin. Laskutettavien tuotteiden määrää on lisätty. Rakennusvalvontataksan muuttamisen kokonaisvaikutusta on vaikea arvioida, koska se perustuu aina arvioon rakentamisen määrästä. Hintaa määriteltäessä on hintoja verrattu myös ympäröivien kasvukuntien rakennusvalvonta taksoihin.

Rakennusvalvonnan palvelutaksa

Jos rakennusvalvonnan yhteydessä tarjotaan palveluja, jotka eivät kuulu viranomaistehtäviin, kaupunki laatii palvelutaksan.

Lupa- ja valvontalautakunta § 21

04.03.2025

Rakennusvalvonnan palvelutaksan mukaiset maksut peritään tehtävistä tai toimenpiteistä, jotka eivät sellaisenaan liity luvanvaraisen rakentamisen valvontaan, mutta joita rakennusvalvonta suorittaa asiakkaan tilauksesta työtilanteen salliessa. Palvelutaksassa määritellään myös arkistopalveluista perittävät maksut. Rakennus- ja ympäristölautakunta on hyväksynyt voimassa olevan palvelutaksan 2020. Erityisesti arkistopalvelut työllistävät ja niistä saatava korvaus ei kata niihin kuluva työaikaa.

Liitteet:

Rakennusvalvontataksa ehdotus 2025

Rakennusvalvonnan palvelutaksa ehdotus 2025

Rakennusvalvontapäällikkö

Lupa- ja valvontalautakunta päättää hyväksyä muutetut rakennusvalvonta taksan ja rakennusvalvonnan palvelutaksan liitteiden mukaisesti noudatettavaksi 1.1.2025 lukien ja aiempia 2020 hyväksytyjä taksoja noudatetaan ennen 1.1.2025 vireille jätettyihin asioihin. Taksan ulkoasuun ja muotoiluun voi tulla muutoksia vielä päätöksen jälkeen.

Pykälä tarkastetaan heti.

Käsittely

Esittelijä otti asian pois esityslistalta.

Päätös

Asiaa ei käsitelty.

Lupa- ja valvontalautakunta § 22

04.03.2025

Rakennusvalvontapäällikön ja tarkastajien luvat

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 22

Valmistelu ja lisätiedot:
toimistosihteeri Heidi Vaskelainen, heidi.vaskelainen@porvoo.fi

Rakennusvalvontapäällikön, johtavan rakennustarkastajan,
rakennustarkastajien ja LVI-tarkastajan 1.1.- 12.2.2025 välisenä
aikana käsittelemät luvat.

Rakennusvalvontapäällikkö
Merkitään tiedoksi.

Päätös
Lupa- ja valvontalautakunta päätti merkitä asian tiedoksi

Lupa- ja valvontalautakunta § 23

04.03.2025

Rakennuslupahakemus, Purokuja 5Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 23
471/10.03.00.04/2025

Valmistelu ja lisätiedot

Rakennustarkastaja Riku Järvinen, riku.jarvinen@porvoo.fi

Rakennuslupaa haetaan kiinteistölle 638-6-115-25 osoitteeseen Purokuja 5, 06100 Porvoo. Rakennuslupaa haetaan viisi kerroksisen asuinkerrostalon rakentamiseksi.

Kiinteistö sijaitsee Asemakaavan 524 Porvoon energia alueella. Asemakaavamerkintä AK-29, asuinkerrostalojen korttelialue.

Suunnitelmat on laatinut Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo. Pääsuunnittelijana toimii arkkitehti Tero Sinisalo.

Luvan hakijana on Asunto Oy Porvoon Virta (Pohjola Rakennus Oy).

Rakennettavan asuinkerrostalon, rakennusoikeudellinen kerrosala tulee olemaan 1500 k-m², kerrosala 1679 m² ja kokonaisala 1819 m². Kohteeseen tulee 23 asuinhuoneistoa kooltaan 28 m²- 76 m². Hankkeen edellyttämä väestönsuoja tullaan rakentamaan saman korttelin myöhemmin rakennettavaan asuinkerrostaloon As Oy Porvoon Teho.

Rakennuksen pää runkomateriaali tulee olemaan betoni. Julkisivut ovat pääosin muurattua tiiltä. Julkisivut ovat väriltään ruskeaa, harmaata ja vaaleaa. Parvekkeet ovat pinnakaiteellisia ja lasitettuja. Autopaikkoja toteutetaan kortteliin yhteensä 44 kappaletta, joista 1 on liikuntaesteisille. Autopaikoilla on sähköauton lataus mahdollista. Kolme autopaikkaa on varattu yhteiskäyttöautoille, ne sijoittuvat katokseen. Polkupyöräpaikkoja rakennetaan yhteensä 50 kappaletta. Kiinteistölle on laadittu myös hulevesisuunnitelma sekä istutussuunnitelma.

Kiinteistöjen 638-6-115-22, 638-6-115-23, 638-6-115-24, 638-6-115-25 ja 638-6-115-26 kesken on tehty alustava yhteisjärjestelysopimus koskien käyttöoikeuksia, pelastustietä, kulkuoikeuksia, yhteiskäyttötiloja ja koskien jätehuollon järjestämistä kiinteistöillä. Tämä tulee vahvistaa erillisellä hakemuksella ennen rakennuksen käyttöönottoa.

Liitteet:

Päätösehdotus, rakennuslupaan nro 638-2025-55

Pääpiirustukset

Lausunnot

Lupa- ja valvontalautakunta § 23

04.03.2025

Rakennusvalvontapäällikkö

Lupa- ja valvontalautakunta päättää myöntää haetun rakennusluvan päätösehdotuksen mukaiselle asuinkerrostalorakennukselle.

Tarvittavat rasitteet tulee olla perustetut ja merkatut kiinteistörekisteriin ennen rakennuksen käyttöönottoa.

Väestönsuojan rakentamislykkäystä myönnetään vuoden 2030 maaliskuun loppuun.

Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti myöntää haetun rakennusluvan päätösehdotuksen mukaiselle asuinkerrostalorakennukselle.

Tarvittavat rasitteet tulee olla perustetut ja merkatut kiinteistörekisteriin ennen rakennuksen käyttöönottoa.

Väestönsuojan rakentamislykkäystä myönnettiin vuoden 2030 maaliskuun loppuun.

Pykälä tarkastettiin heti.

Lupa- ja valvontalautakunta § 24

04.03.2025

Vastaus valtuustoaloitteeseen Kaupungin biodiversiteetin ylläpitoLupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 24
347/10.03.01.05.00/2025

Valmistelu ja lisätiedot

ympäristönsuojelupäällikkö Jesse Mether jesse.mether@porvoo.fi,
ympäristönsuojelutarkastaja Sanna Tarmi sanna.tarmi2@porvoo.fi,
kestävän kehityksen asiantuntija Sanna Päivärinta
sanna.paivarinta@porvoo.fi, luonnonvarapäällikkö Tommi
Laakkonen tommi.laakkonen@porvoo.fi

Kaupunginvaltuutettu Jussi Taulon aloitteessa ehdotetaan, että kaupunkilaisille perustetaan alue, johon yksityiset henkilöt voisivat istuttaa puita.

Aloitteessa esitetään seuraavat perustelut:

Ilmaston muuttuminen on voimakkaasti tunteita herättävä asia. Moni kokee sen vaikutuksesta jopa terveydellisiä vaikutuksia. Usein käytännön toimilla saadaan parhaita vaikutuksia.

Jokainen puu todistetusti on hiilinielu erityisesti kasvuvaiheessa, ja konkreettinen puun istuttaminen toimenpiteenä palvelee tekijäänsä parhaimmillaan voimaannuttavana käytännön ilmastotoimena. "Oman puun" kasvua voi jokainen käydä seuraamassa, vaikka useamman sukupolven ajan, sellaisen arvoa ei enää mitatakaan rahassa.

Aloitteessa esitetään, että kaupunki voisi osoittaa taimet ja määritellä niille hinnan. Saatu tuotto voitaisiin kohdentaa tuleviin kunnallisiin luonnonsuojelutoimiin. Toteutuessaan toimi edistää sekametsien syntyä ja lajibiodiversiteetin ylläpitoa. Sekä edistää yksilön hyvinvointia.

Kaupunki on sitoutunut ilmastonmuutoksen hillintään, siihen sopeutumiseen sekä luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja lisäämiseen kaupunkistrategiassaan ja sitä toteuttavassa ilmasto- ja ympäristöohjelmassa.

Esitetty aloite on ideana hyvä. Se on toteutettavissa hieman ehdotettua suppeampana hankkeena, koska esimerkiksi taimien saatavuuden ylläpitoon ja myyntiin kaupungin sisäisenä työnä liittyy monia haasteita. Myös vaihteleva istutusajankohta kasvukauden aikana vaikeuttaisi taimien säilymistä hengissä esim. kuivana kesänä ja taimet tulisikin istuttaa keskitetyksi syksyllä.

Tällä hetkellä kaupungilla ei ole tiedossa sopivaa aluetta hankkeen toteutukseen, mutta kaupunki-infra etsii mahdollista käyttökelpoista

Lupa- ja valvontalautakunta § 24

04.03.2025

aluetta. Etenkin joutomaan hyödyntäminen puiden istuttamiseen olisi ilmastoteko. Toteutuksessa huomioitavia asioita ovat mm. kohteen turvallisuus kävijöille ja puille sopivien kasvuolosuhteiden varmistaminen. Koska puun taimille paras istutusajankohta on syksy, hanke voisi toteutua aikaisintaan syksyllä 2025.

Hankkeesta viestitään kuntalaisille kaupungin julkisissa viestintäkanavissa, jotta halukkaat pääsevät osallistumaan ja valtuustoaloitteen tekijä voi seurata hankkeen toteutumista.

Liite: Valtuustoaloite

Lupa- ja valvontalautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu annetaan vastauksena Jussi Taulon valtuustoaloitteeseen ja lähettää vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu annetaan vastauksena Jussi Taulon valtuustoaloitteeseen ja lähetti vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Lupa- ja valvontalautakunta § 25

04.03.2025

Vastaus valtuustoaloitteeseen Puhtaampi Porvoonjoki PorvoalaisilleLupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 25
2555/10.03.01.00.00/2024

Valmistelu ja lisätiedot

ympäristönsuojelupäällikkö Jesse Mether jesse.mether@porvoo.fi,
ympäristönsuojelutarkastaja Sanna Tarmi sanna.tarmi2@porvoo.fi

Kaupunginvaltuutettu Sirpa Hanska ehdottaa aloitteessaan, että perustetaan työryhmä ympäristöpäällikön johdolla, selvitetään keinot Porvoonjoen vedenlaadun parantamiseksi. Ryhmä voisi koostua virkamiehistä, poliittisista päättäjistä sekä mukaan voisi kutsua Hämeen ELY-keskus, Itä-Uudenmaan Porvoon joen vesien- ja ilmansuojeluyhdistyksen.

Aloitetta perustellaan seuraavasti:

Nyt on jo korkea aika tehdä töitä Porvoonjoen puolesta. Jo varhaislapsuudessani 1950-luvulla kuulin puhuttavan, että Porvoonjoessa virtaa Lahden kaupungin likavedet. Tämähän pätee tänäkin päivänä. Lahti, joka on valittu Euroopan ympäristökaupungiksi jo vuonna 2021 ja on Porvoonjoen suurimpia saastuttajia. Joen reitin varrella on monia muitakin erilaisia ja eritasoisia puhdistamoja sekä kaatopaikkoja, joista vuotaa saasteita. Vuoden 2023 jätevesien kokonaismäärä 14.13568 m³, joka nousut edellisistä vuosista. Myös kokonaisfosforin, kokonaistypen, BOD7atu, ammonium, COD ja kiintoaineiden määrät nousseet edellisistä vuosista.

Lupa- ja valvontalautakunta saa raportin, jonka on Ramboll Analytics Oy:n (2015) laatiman tarkkailuohjelman mukainen. Heinäkuusta 2023 alkaen tarkkailua alettiin toteuttaa uuden tarkkailuohjelman mukaisesti (Hämeen ELY-keskuksen vuosille 2023–2030 hyväksymä tarkkailuohjelma, päätös HAMELY/262/07.00/2010, 20.3.2023). Lautakunta saa raportin vain tiedoksi, jolloin se merkitään myös pöytäkirjaan tiedoksi saatuna. Tänä vuonna evästettiin ympäristöpäällikköä kyselemään Lahti - Nastolan jäteveden puhdistuksia. Rambollin raportit eivät ole ilmaisia ja niistä puuttuu suositukset veden laadun parantamiseksi. Nyt tuumasta toimeen Porvoonjoki porvoolaisten täysimääräiseen käyttöön puhtaana.

Vastaus aloitteeseen

Vuonna 2018 on perustettu Porvoonjoen neuvottelukunta, jonka yhtenä tarkoituksena on edistää Porvoonjoen valuma-alueen ja vesistöjen tilan parantamista. Porvoonjoen neuvottelukunta on laatinut Porvoonjoki elävämmäksi -toimenpideohjelman vuosille 2019–2029, jossa käydään läpi käytännön toimia, joilla Porvoonjoen

Lupa- ja valvontalautakunta § 25

04.03.2025

tilaa parannetaan. Neuvottelukunnan toimintaa koordinoi Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ja siinä ovat edustettuna alueen viranomaiset, kuntien, vesilaitosten, energiayhtiöiden, teollisuuden, kalastusalueiden, luonnonsuojelu- ja maatalousjärjestöjen sekä ojitusyhteisöjen ja palveluntarjoajien edustajat. Neuvottelukunnassa on edustus myös Porvoon kaupungin eri toimialoilta ja vesilaitokselta. Neuvottelukuntaan voivat osallistua kaikki Porvoonjokeen kytköksissä olevat ja siitä kiinnostuneet tahot/henkilöt.

Porvoonjoen neuvottelukunnan viime kokouksessa 28.11.2024 päivitettiin toimenpideohjelman etenemisen tilanne, Porvoonjoen tämänhetkinen tila ja meneillään ja valmisteilla olevat hankkeet sekä muut keskeiset toimenpiteet. Porvoonjoen tilan parantamiseksi on meneillään useita erilaisia hankekokonaisuuksia (mm. Vesistötalkkarihanke, Isojärven valuma-alueen kunnostushanke, Porvoonjoen valuma-alueen vesienhallinnan esiselvitys, HELMI-ohjelman toimenpiteet) ja valmisteilla on mm. iso LIFE-hanke, jolla parannetaan Porvoonjoen tilaa käytännössä. Porvoonjoen eliöstön tila kehittyi jatkuvasti parempaan suuntaan ja myös vedenlaadussa on tapahtunut isoja parannuksia. Hajakuormituksen (maa- ja metsätalous) vähentäminen on kuitenkin keskeistä, jos halutaan vähentää Porvoonjoen kuljettamia kiintoaine- ja ravinnekuormia. Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys toteuttaa nykyisin Porvoonjoen veden laadun velvoitetarkkailua ja Porvoonjoen kalataloudellista velvoitetarkkailua. Nämä tarkkailujen raportit ovat julkisia ja saatavana yhdistykseltä. Yhdistykseltä voi tiedustella myös muuta tietoa Porvoonjoen tilasta ja tulevaisuuden suunnitelmista.

Liite
valtuustoaloite

Ympäristönsuojelupäällikkö

Lupa- ja valvontalautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu annetaan vastauksena Sirpa Hanskan valtuustoaloitteeseen ja lähettää vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu annetaan vastauksena Sirpa Hanskan valtuustoaloitteeseen ja lähetti vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Lupa- ja valvontalautakunta § 26

04.03.2025

Lupa- ja valvontalautakunnan alaisten viranhaltijoiden käsittelemät sekä saapuneet kuntalaisaloitteet 1.1.2025 lähtien

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 26
447/00.00.02.01/2025

Valmistelu ja lisätiedot
Asiakkuuskoordinaattori Birgitta Forssell,
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Porvoon kaupungin hallintosäännön (24.4.2024) 101 §:n mukaisesti kuntalaisaloitteet vastauksineen tulee antaa tiedoksi sille luottamuselimelle, jonka alaisuuteen aloitteen vastaaneminen katsotaan valmistelun toimesta kuuluvan.

Lautakunnalle annetaan tiedoksi saapuneet kuntalaisaloitteet sekä viranhaltijoiden käsittelemät vastaukset 1.1.2025 lähtien.

Liitteet

Vastaus kuntalaisaloitteeseen Haikkoonlammen ennallistaminen

Kaupunkikehitysjohtaja

Lupa- ja valvontalautakunta päättää todeta loppuun käsitellyksi aloitteen, johon on vastattu sekä lähettää vastatun aloitteen tiedoksi edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti todeta loppuun käsitellyksi aloitteen, johon on vastattu sekä lähetti vastatun aloitteen tiedoksi edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Lupa- ja valvontalautakunta § 27

04.03.2025

Ilmoitusasiat

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 27

- Nuorisovaltuutetun puheenvuoro

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen 29.1.2025/02.01.2025/RT päätös, vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista, Epta Refrigeration Oy, Teollisuustie 5-7, Tarmola.

Roskín Roll Oy, Kilpilahden materiaalikeskuksen alueen louhinnan ja murskauksen vuosiraportti 2024. Maa-ainesten otto alueella on päättynyt ja myös alueen louhintaurakan kivet on murskattu. Vuonna 2024 louhitun alueen pinta-ala oli noin 0,14 ha. Alueen jälkihoito on vielä osittain kesken. Nyt alueen koilliskulmassa valmistaudutaan alueen ulkopuolelta tuotavan louheen murskaukseen.

NCC Industry Oy, Tolkkisten ottoalueen vuosiraportti 2024. Maa-ainesten ottoalueelta otettiin viime vuonna 116 715 tonnia kalliokiviaineksia. Murskauslaitos oli käytössä alueella yhteensä 49 tuotantopäivän ajan. Louhintojen aikana tehtiin tärinämittauksia kolmena päivänä neljässä mittauspisteessä eikä niissä havaittu ohjearvojen ylityksiä.

Kaupunkikehitysjohdaja
Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lupa- ja valvontalautakunta päätti merkitä asian tiedoksi.

Lupa- ja valvontalautakunta § 28

04.03.2025

Ajankohtaiset asiat

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025 § 28

Koulutus rakentamislaista pidettiin 27.2.2025 ja lisää koulutusta on tulossa myöhemmin.

Ympäristönsuojelupäällikkö selvittää lyhyesti seuraavassa kokouksessa laivojen tankkien pesuvesien tilannetta.

Kaupunkikehitysjohdaja
Merkitään tiedoksi.

Päätös
Lupa- ja valvontalautakunta päätti merkitä asiat tiedoksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 14, § 15, § 16, § 19, § 21, § 22, § 24, § 25, § 26, § 27, § 28

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 17

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Päätökseen ei hallintolain 53 § 3 momentin nojalla voi hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 18, § 23**VALITUSOSOITUS**

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianosaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen. Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä asiakirjasta katsotaan asianosaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Käytettäessä todisteellista sähköistä tiedoksiantoa päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomaisen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 H:ki
Sähköpostiosoite: helsinki.hao(at)oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 42079
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat. Mikäli valitusviranomaisen päätös saadaan toimittaa sähköisesti pitää myös ilmoittaa sähköpostiosoite.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#). Linkki [tuomioistuinmaksulakiin](#) (Finlex).

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Porvoon kaupungin kirjaamosta.

Posti- ja käyntiosoite: Lundinkatu 8, 06100 Porvoo

Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)porvoo.fi

Puhelinnumero: 0405170851

Kirjaamon aukioloaika on arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 9.00 -14.30.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 20

OIKAISUVAATIMUSOHJE (Hallintolaki 7 a luku)

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asian-osainen), sekä
- viranomaisen saa lisäksi vaatia oikaisua, jos laissa niin säädetään tai jos muutoksenhakuoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Porvoon kaupungin Porvoo-infossa toimivaan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen palvelupisteen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Lupa- ja valvontalautakunta.

Posti- ja käyntiosoite: Lundinkatu 8, 06100 PORVOO

Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)porvoo.fi

Puhelinnumero: 0405170851
Kirjaamon aukioloaika: ma – pe 9.00 – 14.30

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksesta tulee ilmetä:

- oikaisua hakevan nimi, asuinkunta ja postiosoite,
- päätös, johon vaaditaan muutosta,
- miltä osin päätökseen vaaditaan muutosta ja
- muutosvaatimuksen perusteet.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Porvoon kaupungin kirjaamosta.

Posti- ja käyntiosoite: Lundinkatu 8, 06100 PORVOO
Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)porvoo.fi
Puhelinnumero: 0405170851
Kirjaamon aukioloaika: ma – pe 9.00 – 14.30